

▲ Mějme následující algoritmus se vstupní a výstupní doménou $\mathbb{R}$:

```
input x
i ← x;
z ← 0;
while |i| ≠ 0 do
    z ← z + x;
    i ← i - 1;
endwhile;
output z
```

Vzhledem ke kterým z následujících vstupních podmínek je algoritmus konvergentní?

a) $\varphi(x) \equiv x \in \mathbb{R}$
c) $\varphi(x) \equiv x \in \mathbb{Z}$

b) $\varphi(x) \equiv x \in \mathbb{R}^+$
d) $\varphi(x) \equiv x \in \mathbb{N}$

Vzhledem ke kterým z uvedených vstupních podmínek a výstupní podmínce

$$\psi(x, z) \equiv z = x^2$$

je algoritmus parciálně korektní?

Najděte vstupní podmínu, pro kterou je algoritmus parciálně korektní vzhledem k libovolné výstupní podmínce.

▲ Napište definici funkce `minimum` pro nalezení nejmenšího prvku v neprázdné konečné posloupnosti čísel. Posloupnost je reprezentovaná neprázdným seznamem. Funkce bude mít jednu bázovou (nerekursivní) větev pro jednoprvkovou posloupnost a jednu rekursivní větev pro aspoň dvouprvkovou posloupnost s prvním prvkem x , druhým prvkem y a zbytkem posloupnosti s .

▲ Dokažte parciální korektnost funkce `minimum` vzhledem ke vstupní podmínce
 $\varphi(s) \equiv s$ je neprázdný seznam celých čísel a výstupní podmínce
 $\psi(s, n) \equiv n$ leží v s a pro všechna m ze seznamu s platí $m \leq n$.

▲ Dokažte parciální korektnost algoritmu pro seřazení prvků v dvouprvkovém poli A indexovaném od jedničky vzhledem k podmínkám:

$\varphi(A) \equiv A$ je dvouprvkové pole celých čísel
 $\psi([x, y], [p, q]) \equiv p \leq q \wedge (p, q)$ je permutací (x, y)

```
input A
  if (A[1] > A[2]) then
    z ← A[1];
    A[1] ← A[2];
    A[2] ← z;
  endif
output A
```

▲ Napište definici funkce power, která má dva parametry, $z \in \mathbb{R} - \{0\}$, $n \in \mathbb{N}$, a počítá mocninu z^n .

▲ Formulujte vstupní a výstupní podmínu pro funkci power.

▲ Najděte hodnotu, která v cyklu ostře klesá (v každém průchodu aspoň o 1), a zdůvodněte konvergenci vzhledem ke vstupní podmínce.

▲ Najděte v zápisu funkce power invariant cyklu a pomocí něho dokažte parciální korektnost.

Jiná varianta funkce power:

```
power z 0 = 1
power z n = if odd n then z * t else t
             where t = power (z*z) (n 'div' 2)
```

▲ Dokažte konvergenci funkce power vzhledem ke vstupní podmínce
 $\varphi((z, n)) \equiv z \in \mathbb{R} - \{0\} \wedge n \in \mathbb{N}$. Která hodnota v definici ostře klesá? Proč nemůže být záporná?

- ▲ Funkce součet vypočte pro danou posloupnost $A_1, A_2, \dots$ celých čísel součet $A_1 + \dots + A_k$, v němž jsou všechny sčítance nenulové a $A_{k+1} = 0$ je prvním výskytem nuly v posloupnosti.

```
function soucet (A:posl): integer;
var k: integer; s: integer;
begin k := 1; s := 0;
    while A[k] ≠ 0      /* inv */
        do begin s := s + A[k];
            k := k + 1
        end;
    return s
end
```

Určete invariant cyklu ve vyznačeném místě tak, aby s jeho pomocí bylo možno ze vstupní podmínky

$$\varphi(A) \equiv \forall i. A_i \in \mathbb{Z} \wedge \exists k \geq 1. A_k = 0$$

odvodit výstupní podmínu

$$\psi(A, s) \equiv \exists k > 0. \left(A_k = 0 \wedge (\forall j. 1 \leq j < k \Rightarrow A_j \neq 0) \wedge s = \sum_{i=1}^k A_i \right)$$

- Následující algoritmus seřadí číselnou posloupnost $a = (a_1, \dots, a_n)$ uloženou v poli A vzestupně. Tedy na konci výpočtu bude v poli A posloupnost $a' = (a'_1, \dots, a'_n)$, která je permutací posloupnosti a a platí $a'_1 \leq \dots \leq a'_n$

for $i \leftarrow [2 .. n]$ do

begin

$x := A_i; j := i - 1;$

while $(j > 0) \ \&\& \ (A_j > x)$ do

begin

$A_{j+1} := A_j;$

$j := j - 1$

end;

$A_{j+1} := x$

end

Formulujte vstupní a výstupní podmínky a nalezněte invarianty pro vnější a vnitřní cyklus.

- Nenulový reálný polynom je zadán neprázdnou posloupností koeficientů $p = [a_0, a_1, a_2, \dots, a_n]$. Napište funkci h se dvěma parametry, p, x , která vypočte funkční hodnotu polynomu p v bodě x .

- Stanovte vstupní a výstupní podmínky a dokažte konvergenci a správnost funkce h .